

עמותה רשומה 580027373

פרשת בהעלתך תש"פ

הרב מיכאל אבן דוד

משה מאבד את זה בפרשה שלנו :

יא ויאמר משה אל-יהוה, למה הרעת לעבדך, ולמה לא-מצאתי חן, בעיניך : לשום, את-משא כל-העם הזה--עלי. יב האנכי הריתי, את כל-העם הזה--אם-אנכי, ולדתיהו : כי-תאמר אלי שאתה בחיך, כפאשר ישא האמן את-הינק, על האדמה, אשר נשבעת לאבותיו. יג מאין לי בשר, לתת לכל-העם הזה : כי-יבכו עלי לאמר, תנה-לנו בשר ונאכלה. יד לא-אוכל אנכי לבדי, לשאת את-כל-העם הזה : כי כבד, ממני. טו ואם-ככה את-עשה לי, הרגני נא הרג--אם-מצאתי חן, בעיניך ; ואל-אראה, ברעתי.

זה לא הפעם הראשונה שבני ישראל מתלוננים, אבל הפעם משה מתפרץ כמו שהוא לא עשה עד עכשיו. למה?

ספר במדבר מציג לנו בהתחלה תמונה די אידיאלית. כל העם מסודר לפי מחנות מסביב למשכן עם כבוד ה' שוכן ביניהם והעם מתכון לחיים של קדושה, אהבת ה' ולימוד תורה. אך מפרק י"א המצב משתנה ויש הידרדרות. ההבדלים הם כל כך חדים שחז"ל ראו את שני החלקים כספרים שונים מחולקים ע"י הפסוקים "והי בנסוע ארון" עם נו"נים הפוכים בשני הצדדים.

הפער הזה מהווה הוכחה שמהו כבר לא עובד יותר. אבל זה לא רק משה, אם בעבר הקב"ה פשוט נתן לעם מה שהם רוצים : מים, מן וכו', עכשיו יש זעם ויש עונש. ככה יהיה גם בעתיד.

יש הבדל מעניין בטבען של התלונות. בשמות העם ביקש דברים צרכים בסיסיים : מים ואוכל. בבמדבר הבעיה היא עם התפריט : "נו, באמת, עוד פעם מן?!" אבל אם זאת הייתה כל הבעיה, אז החודש של דיאטה "אטקינס" על הבסיס שלו היה צריך להיות מספיק לפתור אותה. אבל הכיוון של הפרשה שונה. כתוב :

טז ויאמר יהוה אל-משה, אספה-לי שבעים איש מזקני ישראל, אשר ידעת, כי-הם זקני העם ושטריו ; ולקחת אתם אל-אהל מועד, והתיצבו שם עמך. יז וירדתי, ודברתי עמך שם, ואצלת מן-הרוח אשר עליך, ושמת עליהם ; ונשאו אתך במשא העם, ולא-תשא אתה לבדך.

זו גם לא הפעם הראשונה, הרי בפרשת יתרו גם משה מנסה לקבל עזרה. אך הזקנים האלו לא היו אמורים להפוך למנהיגים, אלא לשפוט על המקרים הפשוטים יותר ולהביא רק את הקשים למשה. כאן זה שונה. הקב"ה אומר שהוא ייקח קצת

קהילת אשל אברהם

התנועה המסורתית

קהילת אשל אברהם Congregation Eshel Avraham

קהילת אשל אברהם

עמותה רשומה 580027373

מהנבואה של משה וייתן אותה לזקנים שמשה יבחר, זקנים שכבר היו מנהיגים. אוקיי, טוב ויפה, אז איזה הבדל זה עושה?

התלונות של הישראלים השתנו. המנהיגים האלו הם מאותו דור של הזקנים שיצאו ממצרים וזוכרים את הקשיים שהם חוו שם. איך הם יבינו את הדור החדש הזה? הדור הזה כבר לא נאבק עם הישרדות, אלא רוצים קצת נוחות ולוקסוס בחיים. כמו שראינו בהיסטוריה של המדינה שלנו, אידיאליזם, התלהבות וכריזמה יכולים להיות כוחות עצומות ויכולות לאפשר לעבור על מכשולים רבים, אך בסופו של דבר לא יחזיקו מעמד לעולם. יבוא זמן שלהגיד "כשהייתי בגיל שלך הייתי צריך ללכת 40 דקות כל יום לבית ספר, בעלייה, לשני הכיוונים" כבר לא מרשים את הדור החדש. הקשיים והקרבות של הדור הקודם יהיו חלק מהזיכרון הקולקטיבי, אך לא יהיו אישיים, לא משהו במחברים אליו. לא יוכלו להיות הכוח המניע של הזרות. אולי ככה נוכל להבין את אלדד ומידד, אלו שלא שמעו בקריאה לבוא לאוהל מועד עם הזקנים האחרים, הם נשארו במחנה עם העם, אותו עם המתלונן. אולי הם ראו את הפער הגדל בין דורות והבינו אותו לא כמרד, אלא כהליך טבעי של התפתחות. העם משתנה.

אלדד ומידד צודקים כנראה. אפילו שלא עלו לאוהל מועד בכל זאת קיבלו את רוח הקודש והתחילו לנבא, מה שמוכיח שהקב"ה הכיר בהם כמנהיגים של העם. משה מבין את מה שקרה וכשיהושע מבקש ממנו לעצור אותם הוא מזהה את המנהיגות שלהם ואולי גם הביקורת העדינה נגד ה"זקנים". חז"ל כתבו שאף אחד מהזקנים ניבא שוב, היה אירוע חד פעמי אבל אלדד ומידד המשיכו להיות נביאים עד יום מותם.

קהילת אשל אברהם

שד' ירושלים 72, באר-שבע 8481103, ישראל | טלפון: 08-6421424 | 08-8420989 | פקס: 08-6528877
72 Sderot Yeroshalaym, Beer-Sheva 8481103, Israel | Tel: +972-8-6421424 | +972-8-6420989 | Fax: +972-8-6528877
eshel-av@zahav.net.il | www.eshelavraham.org